

[Vagn Bro.]

lertid er mig bekendt, at dette Spørgsmaal inden længe vil blive drøftet her i dette høje Ting, skal jeg afstaa fra at komme nærmere ind herpaa.

Ole Bjørn Kraft: Spørgsmaalet om Centralisation og Decentralisation af Administrationen er for Øjeblikket Genstand for en meget livlig Interesse i store Kredse af Befolkningen. Det er en udbredt Opfattelse, at Bestræbelserne indenfor Administrationen, og med Støtte fra den sidende Regering, gaar ud paa med voksende Styrke og i stigende Tempo at søge at benytte enhver Lejlighed til at gennemføre Centraliseringsbestræbelser, naar der aabner sig nogen Mulighed derfor. Men det er lige saa givet efter min Opfattelse, at disse Bestræbelser paa ingen Maade modtages med Glæde i Landet udenfor København, men at man tværtimod der, baade med Bekymring og med Uvillie, modtager ethvert Tegn paa, at det er Hensigten i stadig større Grad at berøve Provinsen den Del af Statsadministrationen, som den i Øjeblikket er i Besiddelse af, og det er ogsaa et voksende Krav indenfor Provinsens Befolkning, at saadanne Bestræbelser bliver hindret. Netop for Øjeblikket er Sindene ret stærkt optaget af Muligheden for et Forsøg paa at gennemføre en saadan Centralisation. Aarsagen dertil er en Udtalelse, som den højtærede Kirkeminister har fremsat, og af hvilken det synes at fremgaa, at det er Regeringens Hensigt at søge gennemført en Reform med det Formaal at centralisere Bestyrelsen af Stiftsmidlerne under et Præstelønningskontor under Kirkeministeriet. Det drejer sig efter Forlydende om at nedlægge 8 Kassererembeder, der bestyrer Midler til et Beløb af i alt ca. 130 Mill. Kr., og man nærer nu Frygt dels for, at en saadan Centralisation vil berøve det lokale Erhvervsliv denne Sum til Fordel for Hovedstaden, og dels for, at Koncentrationen vil bryde den nuværende udmærkede Kontakt mellem de lokale Menighedsraad og Stiftskassererkontorerne eller i det mindste i høj Grad vanskeliggøre denne Samvirken. I Anledning af dette Forlydende vil jeg sige — og jeg tror at kunne gøre det ogsaa paa mit Partis Vegne —, at jeg betragter en saadan Centralisation som i høj Grad uheldig og stridende mod den Udvikling, som vi i vort Parti ønsker at fremme. Selv om den højtærede Kirkeminister kan berolige Offentligheden og os med Hensyn til den Fremgangsmaade, han har til Hensigt at anvende med Henblik paa Midlernes

Anbringelse, saaledes at der kan skabes Sikkerhed for, at de ikke unddrages Provinsernes Erhvervsliv, hvilket vi under ingen Omstændigheder kan tænke os at yde Støtte, vil vi alligevel ikke betragte den foreslaaede Centralisation som heldig eller som ønskelig. Den Fordel, som man eventuelt i rent teknisk administrativ Henseende vil kunne opnaa, vil ikke paa langt nær kunne opveje det Minus, der vil fremkomme ved, at Kontakten mellem de lokale Menigheder og Stiftskontorerne bliver brudt, og de Vanskeligheder, der derved vil opstaa, naar Menighedsraadets Medlemmer eller andre skal forhandle med Kontorerne. I øvrigt hænger hele dette Spørgsmaal sammen med Spørgsmaalet om Statens Forhold til Kirken, og jeg mener, at det er meget uheldigt under de nuværende Omstændigheder, da dette Spørgsmaal er til Behandling i det kirkelige Udvalg, at søge at foretage en Ændring i de eksisterende Tilstande, saa meget mere som de Besparelser, man eventuelt vil kunne opnaa, sikkert er højst problematiske. Naar Spørgsmaal om Forenkling af den Karakter skal afgøres, er det nødvendigt ikke alene at tage Hensyn til Muligheden af Besparelser, men ogsaa til, at man bryder med en Praksis, der hidtil har virket til Befolkningens Tilfredshed, og med en Tradition, der føles som naturlig og gavnlig for Befolkningens Forhold til Administrationen. Alt taget i Betragtning mener jeg derfor, at Hensynet til Statens Forhold til Befolkningen og Kirken og til Provinsens rimelige Krav paa ikke altid at blive forbigaaet af Hensyn til Hovedstaden i høj Grad vil fraaade den paatænkte Reform, og jeg vil derfor saa indtrængende, som det er mig muligt, henstille til den højtærede Kirkeminister at opgive denne Tanke, endnu inden den er blevet til Handling.

Ogsaa til den højtærede Minister for offentlige Arbejder vil jeg gerne rette en Henvendelse: at han vil tage vel imod den Henstilling, der er kommet til ham fra de tre store Provinshavne Nørresundby, Aalborg og Aarhus med Hensyn til Havnetakster. Mon Tiden nu ikke er inde til at imødekomme de Ønsker, disse store Havne allerede flere Gange har fremsat, og som synes mig meget vel begrundede, og hvis Imødekommen vil være meget nyttig for disse Havnes økonomiske Fremtid?

Jeg skal derefter vende mig til det Emne, som er den egentlige Grund til, at jeg har begæret Ordet under denne Debat, nemlig Forholdenes Udvikling i Østgrønland siden Vedtagelsen af den østgrønlandske